

===== Svazek XXX. =====

Spiritická ústřední knihovna.

ZÁHADY DUŠE.

Pozoruhodné události z různých dob.

Sestavil :

Sezemský Karel.

Nákladem Sezemského Karla v Nové Pace č. 375. — 1916.
Knihhtiskárna Ladislava A. Riedla v Nové Pace.

Když pravda půjde kol a zafuká,
tu neotálej otevřít jí dům,
jeť ona vzácný host, ač od věká,
přec nezjevuje každému svůj um.

Slovo k čtenáři.

Jsou události v životě mnoha lidí, které jsou tak zvláštní a pozoruhodné, že vždy rádi na ně vzpomínáme.

Takovéto události sebrat a v souladný zajímavý celek upravit snažil jsem se tímto spisem, jsa si toho vědom, milý čtenáři, že upoutám-li tvoji myšlenku, vždy milerád k podobnému spisku sáhneš.

Neručím ovšem za všechny příběhy, jež tuto popisovány. Mnohé jsou však z pramenů úplně směřodátných. Ponechávám tobě, milý čtenáři, samému, bys četl, pozoroval a zkoumal.

Staneli se ti v životě cosi podobného, s námi laskavě sděl!

Sezemský K.

Sluch podléhá klamu, zrak podléhá klamu,
chuť podléhá klamu, čich podléhá klamu. Člo-
věk sám pro sebe pouhý klam. Co v podstatě
skrývá?

Pravdy chrám!

Je tam? — — — — —

ČÁST I.

Záhadná zjevení starších dob.

I.

Karel XI., otec znamenitého Karla XII., byl jedním z nejprísnejších, ale zároveň i nejmoudřejších toho času švédských králů. Vyznamenával se osvíceností, osobní statečností a ráznou povahou, nedopouštějící fantasií. Jednou v pozdní podzimní večer král seděl v županě a střevíčkách před velkým ohništěm ve svém kabinetě v Stockholmském zámku. Kolem něho stáli jeho dvorní páni: Hrabě Brage, těšící se jeho milostivé přízni a Dr. Baumgarten, kterýž zahrával si na svobodomyšlného a přál si, aby lidé o všem pochybovali kromě medicíny. Král zavolal jej toho večera, aby se s ním poradil stran svého zdraví.

Přiblížila se noc a král vůči svému zvyku nedával jim znamení ku vzdálení se. Skloniv

hlavu a zádumčivě upřev oči do ohně, seděl ve hlubokém mlčení, jsa patrně stísněn společností a přece bál se zůstatí samotén

Hrabě Brage velmi dobře pozoroval, že jeho společnost není tuze vítána a nejednou projevoval svůj nepokoj vzhledem k tomu, aby jeho veličenstvo nezapudilo dlouhým bděním spánek, ale pokyn králův zadržoval jej v komnatě. Doktor zase hovořil o tom, jak jest dlouhé bdění zdraví škodlivo, ale Karel XI. zahuhlal skrze zuby: „Zůstaňte! nechce se mi ještě spátí.“

Hosté snažili se zavéstí hovor o různých předmětech, ale záhy vyčerpali veškerý svůj material. Bylo očividné, že král nalézal se v jedné z nejpochemurnějších nálad duše, a v podobných okolnostech postavení dvořanů bývá velmi obtížné. Hrabě Brage, předpokládaje, že zádumčivost králova úzce souvisí se ztrátou jeho choti, zahleděl se na několik minut na podobiznu královny, visící v kabinetě a pak zvolal s těžkým povzdechem:

„Jak věrná jest tato podobizna! Jaký to majestátní a zároveň něžný výraz obličeje!“

„Dost!“ přerušil jej král, tušící vždycky urážku, kdykoliv se v jeho společnosti proneslo jméno královny.

Na to vstal a jal se přecházeti po komnatě, aby utišil své pohnutí, a pak zastavil se u okna,

z kteréhož bylo viděti na dvůr. Noc byla temná. Na nebi zářila prvá čtvrt měsíce.

Palác, v němž žijí nyní švédští králové, nebyl ještě dokončen a Karel XI., položivši základ k němu, žil ještě ve starém paláci na vrcholu Ritterholmu, s něhož otevírá se vyhlídka na jezero melarské. Kabinet králův nalézal se na konci paláce a téměř proti ohromnému sálu, v kterémž shromažďoval se sněm, když mu bylo vyslechnouti vůli královu.

Okna sálu v tomto okamžiku zdály se býti jasně osvětleny. To krále podivilo. Z prvu se domníval, že to je odraz pochodně některého služebníka. Ale což mohli dělati v takovýto nevhodný čas v sále, kterýž od pradávna již se neotvíral? Ba i světlo bylo velmi jasné, než aby mohlo býti připsáno pochodni služebníkovi. Spíše bylo možno hádati na požár, ale nebylo viděti dýmu, okenní rámy zůstávaly celé, nebylo slyšetí nějakého pohybu; vše ukazovalo na osvětlení sálu.

Karel XI. hleděl chvílku na tato okna nemluvě ani slova. Zatím hrabě Brage chtěl již zazvoniti, aby přišlo paže a sdělilo o příčině podivného světla, ale král hraběte zastavil.

„Půjdu sám do sálu,“ pravil.

Hosté viděli jak zbledl při těchto slovech a jak na jeho obličeji spočívala hrůza. Pevným

však krokem obrátil se ke dveřím; za ním následovali hrabě Brage a doktor; každý držel v ruce rozžehnutou voskovou svíci.

Klíčník, u něhož nalézaly se klíče od sálu, již spal. Baumgarten jej probudil a jménem krále mu přikázal ihned otevřítí dvěře sněmovního sálu. Sluhu bezděky tento neočekávaný rozkaz překvapil; v okamžiku byl oblečen a kráčel za králem se svazkem klíčů. Nejprve otevřel dvěře galerie, sloužící za předsíň. Král vstoupil; ale jaké bylo jeho podivení, když uzřel, že stěny jsou potaženy černým sukem.

„Kdo to přikázal?“ tázal se hněvivě.

„Vaše Veličenstvo, na kolik mně známo, nikdo nevydal podobného rozkazu,“ odvětil stísněný klíčník. „Naposledy, když jsem otevíral galerii, byly stěny jak obyčejně obity dubovými prkny.“

Král rychlými kroky prošel téměř tři čtvrti galerie. Hrabě a klíčník jej následovali, kdežto lékař jaksi zůstával pozadu.

„Nechodte dále Vaše Veličenstvo!“ vzkřikl klíčník. „Dám si hlavu utíti, že se zde děje něco tajemného. V tuto hodinu . . . od smrti královny, Vaší choti, dějí prý se zde tyto věci. Spas nás Hospodin!“

„Půjdeme,“ řekl král pevným hlasem, zastavuje se u velkých dveří sálu. „A ty rychleji otevírej dvěře.“ A kopl při tom nohou do dveří.

Klíčník třásl se tak, že nemohl třetí klíčem do zámku.

„Starý voják a chvěje se!“ pravil Karel krče ramenoma. „Nu, hrabě, buďte vy chrabřejším a otevřte tyto dvěře.“

„Králi,“ odvětil hrabě, krok odstupuje, „přikáží mně přímo jíti před německé neb dánské dělo, a já poslechnu Vás bez rozmýšlení, ale nechtějte, abych kráčel proti samému peklu.“

Král vytrhl klíč z rukou klíčníka. „Vidím,“ řekl opovrhlivě, „že mohu počítati jen sám na sebe.“

A dříve než jeho průvodci mohli jej zadržeti, otevřel těžké dubové dvěře, a se slovy: „S námi Bůh“, vstoupil do rozlehlého sálu.

Jeho tři průvodci, povzbuzeni zvědavostí, jež přemohla v nich strach a možno také, že stydíce se zůstaviti krále samotna, vešli za ním.

Ohromný sál byl osvětlen množstvím pochodní a všecek obestřen byl černými rouchy. Dole u stěn rozvěšeny německé, dánské i moskevské prapory, trofeje to vojinů Gustava Adolfa; uprostřed připevněn byl švédský prapor, zastřený smutečním flórem.

Na lavici seděl velký sněm. Čtyři ministři seděli na svých místech.

Všichni byli černě oděni a toto množství

obličejů, odrážejících se od temného pozadí, činilo jakýsi hrůzný dojem, tím více, že čtyři svědkové této hrůzné scény nemohli rozeznatí mezi těmito osobami ani jednoho známého.

Na vysokém trůně, s kteréhož král obvykle mluvil ke sněmu, ležel zkrvácený trup v královských odznacích. Na pravo od něho stál chlapec v koruně a se žezlem v ruce; na levo tlustý člověk, bledý jako přízrak, opíraje se levou rukou o trůn. Byl oděn slavnostním pláštěm, jakýž nosívali správce království švédského, prve než Gustav Vaza změnil tuto zemi v království. Proti trůnu, kolem dlouhého stolu, sedělo několik lidí s nevlídnými obličejí, v dlouhých černých oblecích, jsouce dle všeho soudci. Na stole ležely veliké folianty a několik pergaménových závitkův. Mezi trůnem a lavicemi viděti bylo špalek, pokrytý černým sukem a vedle něho sekeru.

Nikdo v celém tom hrozném shromáždění nezdál se přítomnosti Karla XI. a jeho tří společníků pozorovati. Vstoupivše do sálu nemohli rozeznatí ničeho, než-li neurčitý šumot. Pojednou starší a na pohled přední ze soudců povstal s místa a třikráte udeřil rukou na foliant před ním ležící. V též okamžik nastalo v sále hluboké ticho. Do dveří, nalézajících se naproti oněm, jimiž vešel Karel XI. se svými průvodci, uvedli několik hezkých, mladých lidí s rukama na hrudi svázanýma. Za nimi kráčel štíhlý*člověk v ka-

bátci z temné kůže a držel v ruce konec provazu, jimž ruce mladých oněch lidí byly svázaný. Zajatec napřed kráčející a patrně nejznamenitější mezi nimi, stanul uprostřed sálu před špalkem. V též okamžik současně zachvěl se křečovitě trup na trůně a z jeho ran vytryskla čerstvá krev. Mladík poklekl před špalkem, sekyra se zableskla, proud krve vytryskl na zem a smísil se s krví, tekoucí z mrtvoly na trůnu. Hlava několikrát po podlaže poskočila a přivalila se k nohám Karla XI. tak blízko, že oblila nohy jeho svou krví.

Do této chvíle údiv krále byl tak veliký, že nemohl ani slova pronést, ale strašlivá podívaná mu rozvázala jazyk. Učinil několik kroků ku předu a obraceje se k oně postavě v plášti správce království, zvolal: „Jsi-li od Boha, mluv, — jsi-li z jiné síly, tu zaklínám tě jménem Boha, zmiz!“

Přízrak odvětil volně a slavnostně: „Králi Karle! Krev tato prolíje se ne za tvého králování, ale po paterém vladaření. Běda! běda! běda potomkům Vazy!“

Jedva, že pronesl tato slova, začaly postavy v sále blednouti a posléze změnily se v pouhé stíny. Pochodně pohasly, a toliko svíce královny a jeho společníků osvětlovaly starobylý sál. Po několik sekund bylo slyšení melodický šumot, jež jeden ze svědků porovnal se šumotem listů a jiný se zvukem trhajících se strun harfy.

Celé to zjevení trvalo okolo deseti minut. V tom souhlasili mezi sebou všichni čtyři svědkové.

Černé obestření sálu, ufatá hlava, potoky krve, barvící podlahu, vše to zmizelo zároveň s přízraky, zůstal pouze jen černý pruh na střevíci králově, kterýž dostačil, aby připomínal mu události této noci, ostatně hluboko se mu do paměti vtačivší.

Vrátiv se do svého kabinetu, přikázal král neprodleně sepsati zprávu o tomto zjevení, poručil ji podepsati všem účastněným a pak sám podepsal svoje jméno. Ačkoliv se snažili zachovati tento dokument v tajnosti, přece jen obsah jeho stal se vůbec známým ještě za panování Karla XI. Listina ta zachovala se až dosud, a nikdo dosavad neodvážil se pochybovati o její pravosti. Tatáž končí těmito pozoruhodnými slovy: „Není-li vše, o čem se tuto píše, ryzí pravda, nechť nemám žádné naděje na lepší život, kterýž jsem si snad zasloužil některými dobrými skutky a zejména snahou svou, působiti ku blahu svého národa a ochraňovati víru mých předkův.“

Připomeneme-li si smrt Gustava III. a trest vraha jeho Ankastréma, tu vidíme zcela jasně souvislost mezi touto událostí a oním zjevením. Korunovaný trup byl Gustav III. Pacholsk: Syn

a následník jeho Gustav IV. Stařec v regentském plášti: Vévoda Süderlandský, strýc Gustava IV., kterýž byl regentem království, a po sesazení svého příbuzného sám stal se králem.

II.

Nejstarší památky z hornictví Jílovského sahají až v časy báječné, pohanské. Avšak ani pověstí nesluší přehlédnouti, ač jsou často v poetickém rouše, neboť teprv pak hodnověrnosti dojdou, když stopy aneb pohnutky jejich k pozdějším dějinám se druží. Uvádíme z dob těch proroctví Libušino:

„Vidím vrch Jílový,
Tenf vám bude jako svět nový,
Tuť jest velká hojnost zlata,
Odtud bude země vaše svatá,
To vám nezhyne,
Leč láska mezi vámi míne:
Mord vám uškodí,
Všechny bohy hněvivě na vás zbudí!“

Předpověď tuto — ač došla vyplnění — nelze nám arci doklady potvrditi, podáváme však čtenářům našim příhodu skutečnou, vyňatou ze staré úřední knihy c. k. horní správy a soudu Jílovského, již z r. 1689. se datující, kamž veškerá nařízení, protokoly a události zaneseny byly.

Příběh náš jest velmi zajímavý, a jedná o objevení se ducha jistě *Marketě Gröblochové* v Jílovém, jejíž udání na základě soudního výsledku s ní zavedeného potvrzeno jest.

Marketa Gröblochová popisuje zjevení své následovně:

Trpěla jsem bídou a nedostatkem a v trudném postavení svém vzývala jsem Boha modlitbou o pomoc a slitování. Bylo to roku 1717 v měsíci prosinci, když mezi 11.—12. v noci ve spánku zjevil se mně duch † v podobě muže s bílým vlasem a vousem, jenž ke mně pravil: „Tvé prosby samotny nenaleznou vyslyšení, dokud denně časně z rána s rukama rozepjatýma pod šířým nebem třikrát otčenáš se nepomodlíš.“ Po té zmizel.

Modlitba ta se po devět neděl opakovati měla. Na to 14. února objevil se ve spánku opět a pravil třikrát: „Spíš? Nech sbořenou štolu sv. Prokopa otevřítí, tím jedině bude vám pomoženo, — jiný prostředek nestává, neboť tam bohatství se nachází, jemuž v celé Jílové rovno není.“ Sdělila jsem vše svému muži, však ten si jen posměch tropil. Dne 15. února zjevil se duch znovu a pohrozil mi prstem řka: „Nečinite si posměch ve věci té — jinak vám pomoci nelze. Chceš vědět kdo jsem? Já jsem rýžovník zlata, v Benátkách rozený, mé jméno jest Prokopius Bokorník. Za života pozemského věděl jsem, že

poklad zde uložen jest, však ze závisťi jsem to nikomu nesdělil, a proto musím nyní trpětí.“

Dne 16. února dostavil se zjev zase a takto ke mně mluvil: „Neodkládej déle s otevřením štolý, poklad určen jest pro tebe, až jej dosáhneš — nech kostel ku cti sv. Prokopa postaviti, a při prvé mši † budu vysvobozen.“ Jelikož otevření štolý bezvýsledným bylo, nebrala jsem zřetel na daný mi pokyn. Však dne 15. března duch se opět zjevil a pravil: „Nevzala jsi schopné havíře ku práci — a také ti, jímž podílý na důl (kukusy) jsi dala, tropí si ze všeho jen šašky, pouze jedna žena, která od tebe jediný podíl obdržela, modlila se za mne 8 dnů. Kdyby jsi byla do práce schopné lidi přijala, byla by pravda slov mých dokázána, až tak učiníš, hled, ať havíři se při pravé straně předku (ortu) přidržují. Viz, já trpím drahnou řadu let a tebe s toužebností očekávám 25 roků — a nevysvobodíš-li mne nyní, musím ještě dále trpětí.“ Na to s hlubokým povzdechem zmizel.

Znovu žádala jsem úřad za propůjčení štolý, a osadila jsem ji dvěma bratry, kteří ku práci schopni byli, a ti v krátkém čase našli ve štole stoku splavitelnou, čímž počátek dolování učiněn jest.

Dále duch projevil, že až havíři ústí štolý dobudou, vznikne strašný hukot, kterým nechť odstrašiti se nedají, neb jim nížádné nebezpečí

hroziti nebude. To se také stalo — a v takém dosahu, že havíři ustrašení z díla prchali.

Až rudy se objeví, mám je vzítí a putovati s nimi do St. Öttingu k obrazu Panny Marie a tam je co dar obětní položit.

Soudní výslech Markéty Gröblochové u horního úřadu v Jílové, na základě udání, — že duch se jí objevil a v důlu sv. Prokopa brzký nález vzácné rudy předpověděl, je tento :

Jak se jmenujete ?

Markéta Gröblochová.

Kolik je Vám let ?

25 roků.

Jste vdaná nebo svobodná ?

Jsem vdaná.

Čím jest váš muž ?

On jest rýžovník zlata a šichtmistr na Římském sv. Prokopském důlu zde v Jílové.

Co jest vám o sv. Prokopském důlu známo ?

Že dobrý nález při pravé straně předku (ortu) učiněn bude, dále pod domkem však obdržíme bohatinu.

Kdo vám to sdělil ?

Duch † Prokopiusa Bokornika.

Kdy a ve který den, dobu a hodinu se zjevoval — a co k vám mluvil ?

Vyprávění mé bylo by příliš obšírné, sdělím přiběh ten muži svému a ten vše sepíše.

Sepis Michaela Lorentze Gröblocha uvedli jsme již s vrchu.

Co pravil a předpovídal duch dále ?

Těšil mne, že svému vykoupení blížek jest a že i mně v brzku bude pomoheno ; dále pravil, že za dosavadního poddůlního nic vytěženo nebude, a radil, by do práce přijat byl ten, jenž v neděli za mými dveřmi o práci prositi bude.

Splnilo se v době této proroctví ono ?

Ve snění byla jsem s ním ve štole sv. Prokopa na místě, kde ruda nalezena jest, a též v předku (ortu), kde se nyní pracuje a odkud neméně než osmkrátě byli dělníci velikým hlukem od práce zahnáni.

Proč nebyl kostelíček — dle přání zbudován ?

On † neurčil čas, mám však naději, že v brzku tak se stane.

Na to soudem předloženy rudy Marketou Gröblochovou přinesené.

Jsou tyto rudy z důlu sv. Prokopa ?

Ano.

Nepocházejí z jiného důlu? Mluvíte pravdu?

Na spasení duše své potvrzuji, že tyto výhradně z důlu sv. Prokopa pocházejí.

Na které straně předku (ortu) byly nalezeny a od koho?

Při pravé straně, jak duch předpověděl, od dvou havířů Václava a Kristiána Říhy.

Byly povolány osoby úřední ku strhnutí těchto zlatonosných rud? (Zkoumalo se tímto způsobem, zda-li ruda z celiny jest?)

Nikoliv, tomu měl můj muž rozuměti, já na tom vinu nenesu.

Z jaké příčiny se tam rudy nevyskytují? Co praví duch † o tom?

Že dokud poddůlní Dörl na důlu zaměstnán bude, žádné zlaté rudy těžiti se nebudou.

Bylo vám duchem výslovně nařízeno, poddůlního čes. národnosti do práce přijati?

Národnost neurčil, pouze označil toho, jenž za mými dveřmi o práci prositi bude.

Naznačila jste havířům místo, kde práci započítí mají; odpovězte, stalo se to tak k rozkazu ducha †?

Ano.

Kde nalézá se zbořeníště a na kterém místě byl duch za žití pozemského zasypán?

Místo ono nalezneme prý dle trosek korýtek důlních. (Necičky, jichž se ku vypírání zlata užívalo).

Dále prý jste pravila, že naleznou se zrnka zlata, až ve velikosti čočky?

Zlatonosné rudy ano, ale o ryzém zlatě mi ničehož známo není.

Kde mají konečně býti bohatiny, o nichž jste mluvila?

Pod domkem.

Dle vašeho udání duch † si přál, by předek (ort) obsazen byl 7 havíři. Co jest příčinou, že obložen jest pouze 2 až 4 dělníky?

On † byl s tím spokojen, však pravil, že v době nejkratší důl obsazen býti musí až 12 havíři.

Máte ještě veškery podíly (kukusy) horní? Neprodala nebo neprosadila jste dosud žádný z nich? Stalo-li se to, za jakou cenu jste tak učinila?

3 jsem prodala panu Martinu Zimmermannovi, 4 p. Vitauerovi a 3 jsem u jeho dcery zastavila, celkem tudíž 10 podílů po 15 zl. S 50 kukusy dovolil mi duch, že mohu sobě pomoci, ostatní však musím podržeti.

Kdy a jak často přichází duch † k vám?

Dvakráte až třikráte za den a to v době, když samotna jsem a se modlím, a jest stále bělejší a jasnější.

Nemáte obavu před ním?

Z počátku jsem se poněkud bála, však strach můj již úplně zmizel.

Chcete a můžete vše, co jste pravila, těžkou přísahou dosvědčiti?

Ano — jest to čistá pravda, a mohu vše těžkou přísahou (juramentem) potvrditi.

Actum ut supra commissum est:

Král. zlatohorní město Jilové dne 30. září 1718.

III.

Bylo to roku 1771, tenkrát bylo naší babičce 19 let. Tehdy bylo v naší dědině ještě zvykem, že zemřel-li ženatý, sešli se sousedé a sousedky, zemřel-li svobodný sešli se svobodní a po tři dny každého večera bděli u mrtvého. Zvyk tento, který dnes úplně již vymizel, jako mnohé jiné zvyky, nazýval se „stráží mrtvého.“ Bylo to právě zmíněného roku, když u nás v jedné světnici odpočívalo tělo naší babičky a v druhé sešli se děvčata a jinoši, aby u mrtvé stráž drželi, na to celou noc se zpívalo, jedlo, pilo a modlilo, jak to již tehdejší zvyk sám sebou nesl. Blížila se třetí noc; příštího dne měl býti pohřeb a právě, když zpívala se píseň, kterou naše babička v oblibě měla, otevřely se dveře světnice a v nich objevila se babička, tenkrát 19 let staré děvče, v bílém rouše, úplně tak, jak ležela v rakvi ustrojena. Zraky všech utkvěly v prvním okamžiku na postavě se zděšením a ač z úst jejich řinula se právě píseň,

hrnuli se s hrůzou a v největším zmatku ku dveřím. Všichni uprehli v největší pomatenosti.

„Smrt! mrtvá vstala!“ rozlehlo se ještě téže noci po celé naší obci.

Teprve po dlouhé chvíli odvážili se někteří smělejší k osvětlenému oknu jizby a zde spatřili bíle oděnou postavu ležeti na zemi bez vědomí. Konečně přišel starosta obce a dodav si odvahy vešel s několika srdnatějšími dovnitř.

Domněle mrtvá, klidně oddychující, byla vzkříšena a znovu k životu přivedena. Babička naše žila pak ještě přes 60 let, dosáhnuvši věku přes 80 let, než-li skutečně zemřela. Svým dětem a vnoučatům říkala často: „Jen žijte děti ctnostně! Kdybych vám tak říci mohla, kde jsem tenkrát byla a jak tam bylo krásně! Avšak nemohu.“

Pravé svědectví tohoto případu dotvrzuje rodina Dršňkova v Zámrsku u Vys. Mýta.

Kde končí život a začíná smrt? Zdánlivě mrtví umírají, aby věčně žili dále.

IV.

Následující případ vzat jest z díla Roberta Dale Owena. „Sporná oblast mezi dvěma světy“ a dokazuje nesmrtelnost duše, skutečnost individuality manifestujícího se ducha a že se du-

chové s lidmi ve spánku stýkají, když pouta, která duši k tělu víží, byla uvolněna.

V roce 1865 žil v Paříži potomek slavného německého skladatele Jana Šebestiána Bacha (nar. 1665, † 1750), professor hudby N. G. Bach, ctihodný to starý pán, když zároveň se jménem zdědil též hudební nadání rodiny, z kterého během 200 let padesát proslavených hudebníků vyšlo. Byl to nadaný skladatel a jeho vrstevníci milovali a vážili si ho pro jeho správnost, poctivost a přívětivost.

4. května 1865 našel syn tohoto starého pána, Leon Bach, v antiquárním jednom obchodě v Paříži spinet (druh prvotního pianina), kterýž byl zjevně velice starý, avšak zcela zachovaný. Byl z dubového dřeva, s jemnou řezbou, pozlacenými arabeskami a lilijemi krásně zdobený a posázen tyrkysy.

Mladý muž koupil tento nástroj, aby svému otci učinil překvapení, přesvědčen jsa, že se mu jistě bude líbiti. A neklamal se! Jeho otec byl tímto dárkem všecek unešen, obdivoval spinet, zkoušel jeho zvuk a studoval jeho mechanismus. Byl as 5 stop dlouhý a 2 stopy široký, neměl noh a byl k uschování jako housle do dřevěného pouzdra.

Ještě než uplynul den, našel starší Bach na tenké dřevěné liště, kteráž zvukovou desku

podpírala, následující slova: „In Roma Antonius Nobilis; Brena Medisani Patriae; Die XIV. Aprilis 1564.“

Tento nástroj více jak 300 let starý, byl tedy v Římě 1564 od jakéhosi Antonia Nobila postaven a bezpochyby 14. dubna jmenovaného roku dokončen.

Velice rozradostněn, odebral se starý pán na odpočinek a měl zvláštní sen. Zjevil se mu hezký mladý cizinec, s pečlivě zastřiženým voussem v elegantním oděvu starého francouzského dvora. Sňal s hlavy široký klobouk s pérem a přikročil s úsměvem se ukláněje k Bachovu loži a pravil udivenému spáči následující:

„Spinet, kterýž máte, náleží mě. Hrával jsem naň často, abych obveseloval svého pána, krále Jindřicha. V jeho mládí složil nápěv s textem, který velice rád zpíval a já jej doprovázel. Jak nápěv, tak i text byly napsány v upomínku jakési dámy, kterouž miloval, byv od ní odloučen, což mu způsobilo velké hoře. (Byla to krásná a ctnostná princezna Marie de Elèves. Byla protestantkou a Jindřich katolíkem z medicejské krve. Tato rozdílnost náboženství byla příčinou, která sňatku jejich zabraňovala). Zemřela a on ve svých smutných okamžicích melodie, které složil, si pobroukával.“ K tomu připojil onen řídký host: „Předejraji Vám nápěv a naleznu již prostředek, abyste ho nezapomněl,

neboť vím, že máte slabou paměť.“ Na to posadil se ke spinetu a zpíval sám se doprovázející. Starý pán byl tak dojat tím zpěvem, že se slzami se probudil. Rozsvítiv světlo, shledal, že byly dvě hodiny. Přemýšleje o svém snu, opět usnul.

Ráno se probudil a našel, aniž by se byl nač upamatoval, ku svému nevýslovnému překvapení na svém loži arch papíru, notami a textem popsány. (V díle Roberta Dale Owena nalézá se faksimile oněch řádků not a písně).

Noty i písma vyznamenávaly se svým typickým starým stylem — jak se psalo před dvěma neb třema sty lety. Také orthografie (pravopis) nesla pečeť starožitnosti.

Refrain písně zněl:

„J'ay perdu celle pour qui j'avois tant d'amour Elle si belle, avoit pour moy chaquejour, Faveur nouvelle et nouveau den oh ony! saus elle if me faut urie. (Pro kterou jsem tolik lásky měl, té není již. Ona, tak krásná, vždy novou pro mne lásky měla číš a ze rtů svých pel dávala mě pít. Oh ano! bez ní není mě již možno žít!“)

Oko Bachovo přelétlo noty a slova. Spěchal ku svému pianu a seznal, že to byla táž melodie a tytéž verše, kteréž návštěva ve snu

byla zpívala a hrála! Starý hudebník vypravoval o těchto věcech svým přátelům a příběh ten stal se brzy známým. Brzy hrnuly se davy zvědavců: Spisovatelé, umělci, badatelé starožitností a jiní — do bytu Bachova, aby od něho slyšeli tuto historku a shlédli podivuhodný ten spinet. Mezi těmito návštěvníky bylo též několik spiritistů, od nichž Bach uslyšel ponejprv o psacích médiích a pojal mínění, že jeho ruka byla k psaní vedena, zatím co spal.

Vše to bylo Bachovi novým a povzbudilo ho k přemýšlení; když pak tři neb čtyři týdny po svém snu hlavy bolení a chvění svého rámě pocítil, přišel na myšlenku, že by to mohl být snad duch, kterýž by mu vysvětlení onoho tajemství podati mohl. Sotva že postavil na papír tužku, ztratil vědomí a jeho ruka psala ve francouzské řeči: „Král Jindřich, můj pane, kterýž mě daroval tento spinet, jež vy nyní máte, napsal čtyřřádkovou stanci na kus pergamenu, kterýž připsal na schránku spinetu, když mně jednoho jitra nástroj ten poslal. Několik let později, když jsem odcestovati a spinet s sebou vzít musil, sňal jsem s něho pergamen, aby se neroztrhal a neztratil a abych jej bezpečně uschoval, zastrčil jsem jej do maličkého výklenku na levé straně klavírního hmatníku, kdež se dosud nalézá. Toto sdělení bylo podepsáno jménem „Baldazzarini“ a na to následovala zmíněná stance, kteráž zněla:

„Le roy Henry donne cette grande espinette
a Baldazzarini, très-bon musicien.
Si elle n'est bonne ou pas assez coquette,
Pour souvenir, du moins, qu'il la conserve bien.“

Doslovně přeložená zní takto:

„Král Jindřich posílá tento velký spinet
Baldazzarinimu, výtečnému hudebníkovi.
Není-li dobrý a dosti ozdobný,
nechť si ho alespoň jakožto upomínku uschová!“

Když toto sdělení bylo psáno, nalézal se spinet v retrospektivním museu průmyslového paláce, kdež se svolením Bacha byl vystaven, aby zvědavost všech ukojena byla. Přirozeně bylo hned proň posláno.

Když nástroj přinesli, prohledali otec a syn každý kout jeho, doufajíce, že pergamen naleznou, avšak marně. — Konečně když již byli spinet skoro v kousky rozložili, odkryli ve výklenečku mezi kladívky to, co hledali, totiž třístaletým prachem a pavučinami pokrytý pergamen, 9½ coule dlouhý a 2¾ coule široký. Když ho očistili, četli na něm následující verše smělým rukopisem psané, králem Jindřichem vlastnoručně podepsané, kteréžto verše byly podobny těm, jež Bachova ruka byla napsala a zněly:

„Moy le Roy Henry trois octroys cette espinette
A Baldasarini mon gay musicien
Mais s'il dit mal sone, ou bien (ma) moult simplette
Lours pour mon sonvenir dans l'estuy garde bien.
Henry.“

(Robert Dale Owen obdržel od Bacha fotografii originálu pergamentu, jehož faksimile nalézá se v jeho díle. Také spinet je tam dle fotografie v dřevorytině vyobrazen. Shoda stance na pergamentu se strofou Bachovou rukou psanou, byť ne doslovně, — přec v hlavní věci dokazuje nezvratně pravost tohoto příběhu. Co se týče rozdílnosti pravopisu jména Baltasarini, vysvětluje se to tím, že ve starém věku nebralo se to tak vážně při psaní vlastních jmen).

Doslovně přeložena zněla by tato stance takto:

Já, král Jindřich třetí, dávám tento spinet
Baltasarininu, mému veselému hudebníku.
Byť by však špatně znělo neb (však) příliš jednoduché bylo,
nechť jej uschová ve schránce v mou upomínku.
Jindřich.

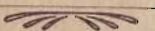
Co se týče významu závorkou uzavřeného slova „ma“, byla Bachova ruka jednoho dne opět vedena a napsala následující: Amico mio. Král se usmál mému italskému přízvuku a narážel na to ve verších, kteréž mně se spinetem zaslal. Vždycky jsem říkal totiž „ma“ na místě mais („ale“).

Bach vzal stářím zčernalý pergament do francouzské císařské knihovny a tam byl s originály manuskriptů porovnán a hle! Písmo shodovalo se úplně s rukopisem Jindřicha III.

Též zkušený znalci starožitností prohlásili písmo to za pravý autograf Jindřichův.

(Jindřich III. byl syn a miláček Kateřiny Medicejské, která uvalila na sebe těžkou vinu, že dala svolení k hrůznému vraždění v noci Svato bartolomějské).

Historika ta očištěna byla v mnohých francouzských časopisech. Všechny okolnosti, jakož i výtečná povaha Bachova svědčí o pravosti tohoto příběhu.

ČÁST II.

Různé případy novější doby.

V.

Věda praví, že není duše. Propytvala celého člověka a duši nenašla. Z toho soudí, že duše není. A přec cítíme všichni, že věda nemá pravdu. Cítíme, že my lidé nejsme jen pouhým a nad jiné důmyslně sestrojeným strojem, který řídí se jen přirozenými základy mechanismu, nýbrž, že jest tu ještě něco jiného, co nás ovládá. Cítíme, že jsou zde ještě celé spousty záhad, jež oku našemu nelze dosud proniknout, že jsou zde ještě obrovské síly, nám dosud ne-

známé a neprozkoumané, že jsou zde celé nezměrné a nedozírné světy, jichž jsoucnost tušíme, leč neznáme je. A sem, do toho neznámého a neprozkoumaného, že náleží lidská duše. Duše, která i když tělo je mrtvé, žije ještě dál. Proslulý francouzský spisovatel Flamarion věnoval záhadě té poslední své dílo a uvedl pro to celou řadu zajímavých a překvapujících dokladů.

Ostatně není třeba shánět se pracně po dokladech k tomu. Doklady podobné poskytuje nám v hojném počtu náš běžný život. Co tu záhad až frapantních! Vizme jen tak zv. magnetismus, hypnosu. Jak vysvětliti ten až úžasný účinek přenášení vůle z jednoho na druhého, jenž v hypnose, aniž by si toho byl vědom, vykonává vše, co člověk jiný mu poroučí? Lékařská věda nejnovější doby zaznamenává často až neuvěřitelné případy o vlivu a účincích cizí vůle na hypnotisované nemocné. Jaká jest to síla, která volnou prostorou, bez jakéhokoliv dotyku dvou těl, dovede se přenášeti z jednoho na druhého?

Je známý zjev, že zadíváme-li se upřeně na nějakou osobu, tato mimoděk a aniž by si toho byla vědoma se ohlédne. Myslí-li kdo hodně intenzivně na osobu druhou, cítí tato osoba druhá zvláštní, nevyslovitelný tlak. Tlak ten bývá tak mocný, že probouzí onu osobu i z nejtvrdšího spánku, do něhož jest zabořena. Vyzkoušeli jsme to z celou řadou známých. Zazname-

návali jsme si hodinu a minutu, kdy intensivně na druhého jsme mysleli a ten druhý zaznamenával si hodinu a minutu, kdy nevyslovitelný tlak onen na sobě cítil; bylo to podobné asi chvění, jako když ku magnetické střelce blížíme se magnetem. Nebo spal-li, tu jakoby nějakou zvláštní mocí byl ze spánku probuzen; probuzení to spojeno bylo vždy s takovým zvláštním pocitem, jakoby někdo rval duši z těla. Pocit velice nepříjemný, tak že jsem na konec prosil, abych dalších experimentů byl ušetřen. A záznamy ty vždy přesně se shodovaly. Zkoušky ty podnikány byly na obrovské distance, na mnoho a mnoho mil.

Nebo zkoušeli jsme toto: Neurčovali jsme si den ani hodinu ani místo schůzky. Řekli jsme si pouze: Až budeme se chtít sejít, budeme intensivně myslet jeden na druhého a přát si, aby ten druhý přišel. A vskutku: experimenty tyto se výtečně zdařily!*)

Že by to byla pouhá náhoda, — to není možno. Ostatek může každý učiniti podobné pokusy sám. Je třeba při tom jen vysoce vyvinutého citu, pevné vůle a vysoké intenzivnosti myšlenky. Mimo to jest potřeba, aby mezi těmi, kdož podobné pokusy prováděti míní, byla jakási přibuznost a nejdůvěrnější styk.

*) O myšlenkových silách a jich působení právě vyšla brožura za 25 haléřů.

Ostatně jest zde celá řada věcí, které nasvědčují tomu, že jsou v nás tajemné síly, které dají se přenášeti na lidi druhé a jest tu zejména bohatá historie snů, předtuchy, různých vidění a zjevů, jimž jinak s nedůvěřivostí nasloucháme a jim se jako pověrčivosti vysmíváme, jež ale přec jen nutí ku vážným úvahám, neboť zdá se, že nejsou ony tak beze všeho podkladu, jak snad při povrchním posuzování by se zdálo a že tkví svými základy v neznámých a dosud neprozkoumaných záhadách lidské duše.

Zvláštní překvapení vzbudil soudní případ, který r. 1891 před chrudimským soudem byl projednáván a na němž podílu bral nebožtík rada zemského soudu Fritz, jenž porotnímu přelíčení onomu tehdy předsedal.

Především nutno poznamenati, že celý případ projednáván a zjištěn byl soudně, že přelíčení o případu tom byl jsem přítomen osobně, že o něm sepsány protokoly a že tudíž věrohodnost jeho jest úplně zjištěna.

Zaznamenávám případ dle poznámek, jaké jsem si tehdy činil. Nepřipojuji k tomu svůj osobní názor, nýbrž ponechávám vše ku chladné a nestranné úvaze čtenářstva. —

Jednoho dne označeného roku potkal jsem v Chrudimi zem. soud. radu p. Fritze, muže to vysoké intelligence, kterýž mne upozornil na zajímavý případ, jenž druhého dne před čtyř-

členným soudem se bude projednávat a vyzval mne, abych zcela určitě přišel si jej vyslechnout. Případ sám byl velice zajímavý z několika důvodů.

Předmětem líčení bylo následující:

Ve *Vojtěchově* zastřelena byla žena zřízence u dráhy *Jana Mráčka*. Mráček, jenž o 9. hodině večerní vrátil se ze služby na dráze domů, ptal se své 17leté dcery, kde je matka. Dcera sdělila, že odešla z večera na trávu pro krávu, že ale dosud se nevrátila. A podotkla ihned, že tam kdesi padla rána. Mráček vzal lucernu a šel hledat. Pršelo silně. Po dlouhém hledání přišel k řepě rolníka *Zavřela*, zde našel vytrhaných pár řep, leč svou ženu zde nenašel.

O půl 11. hodině šel k vlaku a když si službu zde odbyl, hledal dál. Nikde ji nemohl nalézt. Pršelo čím dále, tím víc. Teprve k 5. hodině ranní vrátil se znovu k *Zavřelově* řepě a zde našel mrtvolu své ženy. Ležela na znak, ruce měla na prsou skříženy a střelnou ránu v zádech. Ač po celou noc silně pršelo a on byl úplně promoklý, byla mrtvola *úplně suchá*.

Bylo zavedeno vyšetřování, pátráno po vrahu, leč marně. Na konec sám Mráček vzat byl do vyšetřovací vazby pro podezření, že ženu svou zastřelil. Po delší době byl ale pro nedostatek důkazů propuštěn na svobodu. Lidé jej stále podezřívají a aby tomu ušel, odstěhoval se pryč. Na jeho místo přišel jiný zřízenec dráhy,

pak zase jiný, až konečně přišel uherský Slovák *J. Krčil*. Od vraždy mezi tím uplynula již dvě léta, na celý případ již dávno se zapomnělo.

Krčil přesazen byl sem přímo z Uher. Slovenska. O vraždě — *jak opětně a opětně před soudem pod přísahou doznal*, nic neslyšel, Mráčka ani jeho zavražděnou ženu neznal, neznal vůbec ve *Vojtěchově* zhola nikoho.

První den, co ve *Vojtěchově* nastoupil službu, vrátil se po odjezdu 11-hod. nočního vlaku do svého domku, v kterém kdysi bývali Mráčkoví. Zhasil světlo a ulehl do postele. Sořva tak učinil — podotýkám znovu, že píše věrně dle údajů soudních — spatřil ženskou postavu u svého lůžka. Ta řekla mu: „*Vlašťůvka mne zastřelil. S Veselým mne odnesli. Běž k farářovi a oznam mu to!*“ Slova ta opakovala mu třikrát a pak zmizela.

Krčil prohlásil, že nespál, že byl při plném vědomí. Také zjištěno, že nepil žádných líhovin a že byl úplně normální. Krčil neznal nikdy Mráčkovou, nikdy o ní neslyšel. Popsal ženu, jež se mu zjevila, popsal, jaké šaty měla na sobě, a muž zastřelené i jeho dcera, aniž by byli měli potuchy o tom, jak Krčil vypovídal, ohledně oděvu, jaký na sobě měla zastřelená poslední den, jakož i ohledně její postavy, podoby, očí i vlasů, tváře a pod. k nemalému překvapení vypovíдали jako Krčil.

Krčil ze strachu, že by se mu ostatní zřizenci na dráze a lidé vůbec vysmáli, nikomu se o tom nezmínil.

Druhého dne, když vrátil se od 11-hod. vlaku nočního do svého domku a ulehl do postele, spatřil u svého lůžka onu ženu znovnou. Zase mu třikrát opakovala ona slova a zmizela. Nespál. Byl opět při plném vědomí. Nepil nic, kromě sklenice piva v poledne. Zmínil se o tom na dráze a tu teprve se dozvěděl o vraždě, která se stala před dvěma roky.

Když třetího dne bylo po odjezdu 11-hod. vlaku, bál se již jít domů. Šel konečně ale přec. Ale neodstrojil se a neulehl, nýbrž oblečen usedl na postel. Světlo nechal rozsvíceno. A tu při plném světle spatřil pojednou po třetí státi před sebou ženskou postavu. Pravila mu opět: „*Vlašťůvka mne zastřelil, s Veselým mne odnesli, běž k panu faráři a oznam mu to!*“ Slova ta opakovala třikrát za sebou a dodala: „*Já ti nedám dříve pokoj, dokud neuděláš to, oč tě žádám!*“ A jak tak seděl na posteli, položila mu ruku na levé rameno, dívala se mu chvíli do očí a pojednou před ním zmizela.

To stalo se při úplném jeho vědomí a při světle lampy, která stála na stole.

Krčil celý strachy spocen, sebral se v noci a utíkal na faru. Jal se přímo zuřivě bušit na

vrata, až celá fara tím byla vybouřena. Otevřeli mu a nemohli z počátku z něho dostat souvislé odpovědi. Byl celý vyděšen. Konečně řekl panu faráři vše. Domů ale již se bál vrátiti a proto museli ho nechat na faře přes noc.

Ráno vydal se s ním farář na cestu do Chrudimi ku státnímu návladnictví. Po cestě stěžoval si Krčil, že ho levé rameno hrozně pálí. Rozhalil kabát a košili a tu na levém rameni *spatřili pět modrých podlitin vedle sebe, jakoby někdo tam byl prsty pravé ruky vytlačil.*

Na státním návladnictví po jich příchodu nastal značný rozruch. Vyslechl je oba tehdejší substitut státního návladnictví p. Hondl, přišel sám státní návladní a ostatní úředníci, přišli i jiní soudní úředníci, kteří všichni s nemalým zájmem výpovědi Krčilovy poslouchali a podlitinu na rameni prohlíželi.

Třeba, že se oznámení tomu nepřikládalo valné váhy, bylo přec zavedeno vyšetřování, jež vedlo ku překvapujícímu výsledku. Zjištěno, že „*Vlašťůvka*“ je přezdívkou Zavřela, váženého rolníka z Vojtěchova, jenž zaujímal v obci hodnost I. radního. Veselý pak byl starostou obce. *Oba po delším zapírání se k činu úplně přiznali.* Vraceli prý se tehdy večer z čekání, přišli k řepě Zavřelově, kde spatřili jakousi ženskou postavu, jak trhá řepu. Zavřel běžel

prý po mezi k ní, zakopl, rána z pušky vyšla a náboj celý vletěl Mráčkové do zad. Odnegli ji domů do stodoly, když pak viděli, že jest mrtva, zanesli ji ráno zpět.

Celý případ tento měl do sebe mnoho zajímavých momentů, neboť oba obžalovaní, aby dokázali své alibi, přiměli *ku vydání křivého svědectví celé své rodiny i čeládku*, při čemž značné překvení vzbuzovala různá rodinná odhalená, jež byla křiklavou ilustrací pro mravní poměry, jež v mnohých krajinách našich vládou. Leč to jest věc vedlejší. Hlavní věc jest případ Krčilův.

Že Krčil, pravý to typ prostosrdečného slovenského dobrotiska, si věc se zjevením nevymyslel, doznali všichni inteligentní lidé, jako: farář, úředníci státního návladnictví, soudní úředníci, kteří ho vyslýchali, čehož bylo lze seznati i při přelíčení samém.

Že byl člověkem úplně normálním, který netrpěl žádnou *halucinací a žádnou duševní chorobou*, zjistili lékaři.

Byl to sen, či bylo to co jiného? Krčil popírá, že by byl spal. Přišel ze služby, z *první své služby prvního dne v cizím, jemu úplně neznámém kraji*, přirozeno, že nemohl hned usnouti. Popírá rozhodně, že by byl o vraždě oné věděl, tím méně, že by byl znal osoby a podrobnosti vraždy. Zjištěno výslechem četných

svědků, že o vraždě se v ony dny nikde nemluvalo, zejména ne před Krčilem.

Rada Fritz, kterýž přelíčení onomu předsedal, dal si všemožnou práci, aby zajímavé záhadě přišel na kloub. Leč marně! I byl přesvědčen, že jedná se tu jen o pouhý sen. Zabýval se ve svém resumé velmi živě záhadou tou a podal o podobných případech ze soudní praxe četná zajímavá data. Přiznal, že v jeho soudní praxi jest to již *sedmý případ*, kde původcové vraždy vypátrání byli na základě snu.

Dejme tomu, že nejedná se tu o nic jiného, než skutečně o pouhý sen. I ten výtisk pěti prstů na rameni státi se mohl ve snu. Odkud se vzal ten sen? Jak to přijde, že zdáti se mohou člověku takové události, které jakoby byly fotografií událostí skutečných, jež před veřejností zůstávají až úzkostlivě utajovány? Nejedná se tu o sen ojedinělý. Snů podobných jest celá řada, jak soudní rada Fritz doznal. Frapantním dokladem toho byla událost, která se sběhla nedlouho po té na Boskovicku a rovněž byla předmětem soudního projednávání. Zedník jeden koupil chalupu. V noci zjevovala se mu stále žena, která prosila jej, aby rozkopal pec, že tam leží její kostra.

Zedníkovi konečně nedalo to pokoje, pec rozkopal a skutečně nalezena zde kostra ženy.

Bylo zjištěno, že jednomu z dřívějších majitelů domku toho, který se ženou svou žil ve stálém nesváru, zmizela žena. Tvrdil, že prý ujela do Ameriky. Dle dobrozdání lékařů byla to mrtvola ženy zmizelé. S mužem zavedeno bylo vyšetřování, a ten po delším zapírání se přiznal, že ženu svou v hádce zabil a mrtvolu její do pece zardil.

Odkud jsou sny? Jsou zjevem zcela nahodilým, či jsou vyvolávány působením vlivů jiných, nám dosud neznámých? *Flamarion* zabývá se velmi důkladně studiem snů a uvedl celou řadu překvapujících dokladů o souvislosti snů s událostmi minulými, nikomu před tím neznámými a i s událostmi, které teprve po delší době se sběhly. Byly tu sny jakousi předzvěstí těch. A tu tázati se musíme znovu, hrála tu úlohu pouhá náhoda, či hrály tu úlohu vlivy jiné, nám dosud neznámé?

Zajímavý a bohatý materiál ke studiu poskytnutí tak zv. předtuchy, dále různé záhadné události, jež sběhly se lidem ve chvíli, kdy zmríral některý jejich příbuzný a pod., o čemž *Flamarion* rovněž podává celou řadu dokladů a k čemuž nashbíralo by se i v běžném našem životě dostatek věrohodných (a na to kladu důraz) případů.

Vše to nasvědčuje — a já pro svou osobu jsem o tom pevně přesvědčen — že jsou v nás

i mimo nás mnohé neznámé a neprozkoumané síly a světy, jež osvědčují veliký vliv na člověka, zejména na jeho duši.

VI.

Vybavení ducha i s jeho fluidickou rouškou může se v obyčejném spánku někdy ve vysokém stupni státi. Příklad o tom podává následující příběh, jenž se udál na sklonku roku 1881 a silně zaměstnával mysle četných amerických spiritistů. Tato nanejvýš důležitá událost jest vylíčena ve Frank Leslie-ově „*Illustrated Newspaper*“ dle výpovědí přísedících svědků.

„Dne 28. prosince 1881 v noci bouřlivé, se silným deštěm a citelnou zimou, byl stržen vystouplými vodami dřevěný železniční most přes řeku Elkhorn ve státě Kentucky. Musilo se to státi během několika minut, neboť 10 minut po 12. hodině noční přejel nákladní vlak bezpečně most a o 20 minut později, kdy na západ jedoucí expresní vlak měl přejeti, zmizel most ve vlnách beze všeho hluku, takže železniční hlídač, který krátce před tím prošel trať, ničeho o tom nevěděl a klidně ve svém domku seděl, když expresní vlak přijížděl.

Hlídač přísahal, že signalové světlo na mostě, když vlak kolem jeho domku ujížděl, bíle zářilo a tak plnou bezpečnost věstilo. O několik minut později viděl světlo červené, nebezpečí značící.

Světlo hořelo v železné skříni a stroj, jímž děje se výměna barev, nalézal se v jiné skříni na patě sloupu. Barva signalového světla mohla jedině tímto mechanismem býti přeměněna a hlídač odpřisáhl, že skříňka byla uzavřena a klíč k ní v jeho kapse se nalézal. Ihned spěchal ku signalovému sloupu, ale tam našel světlo jako prve bílé a dvířka skříňky uzavřená. V těchto udáních podporován byl výroky průvodce vlaku, strojvedoucího a topiče. Strojvůdce, jenž se dva dni před strašnou událostí byl oženil, vyhledal si následkem toho jiné, bezpečnější zaměstnání. Avšak topič dal následující vysvětlení, jež tuto doslovně podáno jest:

„Kdyby se o to nejednalo, abych strojvůdci Dave Garnetovi zjednal spravedlnost, zdržel bych se nejraději každé výpovědi. Jsem jednoduchý, prostý muž a nestarám se o to, zda-li mě lidé za blázna či lháře považovati budou. Avšak nechci, aby můj přítel byl pohaněn a proto mluvím.

V noci 28. prosince panovala prudká bouře, když jsme vyjeli z nádraží v Lesingtonu; dešťová voda ihned přimrzávala na všem, čeho se dotkla. Zkušené lidé našeho povolání vědí, co to znamená; po každé zastávce a při každém odjezdu klouzala kola na zmrzlých kolejnicích a stroj marně se namáhal ku předu a nepohnul by se, kdyby nebylo písku, který je kolům jedinou oporou na hladkých kolejnicích.

Naplnil jsem tudíž pískem skříňku ještě nežli jsme odjeli a připravil mimo toho pytel do zásoby. Šestnácte vozů měli jsme za sebou, všechny plné. Dráha byla špatná a vítr tak hučel, že jsme stěží naši vlastní parní píšťalu slyšeli.

Led na našich šatech tvořil tvrdý povlak a okénko průhlední nemohli jsme ani na okamžik uzavřít, jelikož silně zamrzlo. Tak musili jsme vítr na sebe nechat dorážeti jak chtěl, neboť musili jsme míti ostrou vyhlídku na signalová světla, z nichž většina vyhlížela jako bledé body. Jeli jsme prvních 20 mil (angl.), aniž bychom slova mezi sebou promluvili. Strojvůdce může mnohá léta jezdit a přece nikdy se lhostejností neuvede lokomotivu do pohybu. O bouři a děšť málo jsme se starali, mysleli jsme pouze na svoje povinnosti, avšak Dave byl tentokrát neobyčejně vážný. Při světle lampy mohl jsem viděti jeho obličej, byl bledý a úzkostlivý jako nikdy před tím.

„Co jest, Dave?“ pravím.

Pohlédl na mě jako spící. „Jest to hrozná noc!“ odpověděl po chvíli. „Starý stroj sténá a lká jako nemocná žena; jest to jako by tušil nebezpečí, — chtěl bych, aby bylo po jízdě, jime!“

„To chtěl bych také,“ mínil jsem, neb v pravdě byl jsem také pohnut. „Avšak dosud je vše v pořádku.“

„Ano,“ odpověděl, „dosud. Avšak mám tesknou předtuchu, a myslím poslední půl hodiny jen na Marii.“

„Je to dobrý předmět, na nějž myslíte,“ pravím směje se.

„Nežertuj líme!“ odpověděl vážně. „Je to hrozné, pomyslím-li, že moje naděje na štěstí se teprve před 2 dny vyplnily a já mohu v nejbližších okamžicích na věčnost se odebrat.“

„To je jen reakce,“ pravil jsem. „Byl's příliš šťasten a rozrušen myšlenkami na svatbu a tvou mladou ženu a nyní v zimě, bouři a dešti vidíš jen temnou stránku svého zaměstnání.“

„Může být,“ odpověděl a náhle vyrazil ze sebe srdcervoucí výkřik: „Velký Bože! Hleď, hleď!“ Ukazoval chvějící rukou na otevřené okénko a jeho obličej byl smrtelně bledý!

Sledoval jsem směr, kterým ukazoval, a — jak popsati mám co jsem viděl? Znal jsem Marii Warrenovu, kterouž si před 2 dny Dave vzal, a tak jistě, jako před vámi stojím, viděl jsem ji. Pára valila se v hustých bílých mracích ze stroje, takže nebylo před námi na cestu viděti. Světlo lokomotivy vrhalo na ni takový reflex, asi jako slunce na mlhu a zrovna uprostřed mlhavého obrazu viděl jsem postavu Marie Warrenové.

Jeli jsme větší rychlostí, avšak zjev uháněl s námi jako stín, stále ve středu párové mlhy. To bylo při tom nejpodivnější, že vyhlížela jako živá; v páře se vznášející a mohl jsem zřetelně pozorovati reflex předních světel skrze její postavu. Její pohled byl na Dave-ho upřen s výrazem zděšení! Spínala ruce a vstahovala je proti nám, jako by chtěla, bychom zastavili.

Setrvali jsme tak asi půl minuty němi a bez dechu, když pára a s ní i onen zjev se rozplynuly. Vše vypadalo asi jako mlhové obrazy. S vyděšeným výrazem obličeje obrátil se Dave ke mě a zasténal: „Marie je mrtva, pravila mně „S Bohem!“

„Nikoliv!“ zvolal jsem, „nikoliv Dave! Přišla nás varovati. Před námi je nebezpečí — avšak ona žije!“

Zdali Dave sdílel můj náhled, čili nic, nevím; zůstal tiše a maje oči na cestu upřeny, řídil stroj. V nejbližší hodině nestalo se ničeho, co by nás mohlo znepokojovati a také zjev již se nevrátil. Právě před mostem Elkhorny tvoří dráha ošklivou křivku. Zde očekával jsem neštěstí, zdali vůbec nás mělo potkat. Dave byl stejného mínění, neboť když jsme dospěli ke křivce a vyložil jsem se ven, abych se podíval na signálové světlo u mostu, pravil mně stísněným hlasem: „Jak jest líme?“

„Bílé!“ odvětil jsem.

Sotva vyřkl jsem tato slova, oba hlasitě jsme vykřikli. Na pravo od nás jakoby v mraku viděli jsme poznovu postavu Dave-ho mladé paní Marie. Tentokrát zdála se před námi spěchat a zmizela na blízku mostního světla, které náhle zčervenalo. Když spatřili jsme signal nebezpečí, zděšení, přece však jako dříve konali jsme svou povinnost.

Při prvním spatření červeného světla byli jsme as 200 yardů vzdáleni od mostu. Kdyby byla cesta suchá, mohli bychom ještě v této vzdálenosti zastaviti. Avšak vzdor brzdě a protipáře pohyboval se vlak tak rychle ku předu jako dříve. Dave a já pohlíželi jsme na sebe.

„Jest po všem,“ pravil, „avšak setrváme jíme!“

„Ovšem,“ odvětil jsem. Mohl jsem seskočiti, abych se zachránil. Dave podal mně ruku; stiskl jsem ji a šeptal jsem: „Bůh buď s námi.“

Následující vteřiny zdály se hodinami. Cítili jsme skřípění stroje parního a protipáry a přec ujížděli jsme, byť i pomaleji. Již jsem mohl viděti, že most byl stržen, viděl jsem rozlámané trámy a pod nimi pěnící se tmavé vody. Blíže, stále blíže příjížděli jsme hrozně propasti, kteráž měla nás všecken živý náklad pohltniti. Viděli jsme červené mostní světlo zářiti jako velké

krvavé oko a u něho živé duše nebylo. Kola pohybovala se rychle, jichž otáčení bylo pomalejší — po chvíli zdálo se, že vlak nalezl na kolejkách opory. Jel pak tak pomalu, že jsme mohli skoro slézt. Avšak přec pohybovali jsme se ku předu a již nebylo ani padesát stop mezi námi a smrtí. Tu konečně, když již jsme měli několik kroků ku kraji mostu, z něhož zbylo jen několik trámů, zastavili jsme. Pohlédl jsem na signalové světlo — bylo opět bílé, avšak tak jsem byl rozechvěn, že jsem nebyl ani myšlenky schopn.

Od Marie jsme se později ničeho jiného nedověděli, než že měla slabou vzpomínku na sen oné noci, kdy se jí zdálo, že Dave byl u velikém nebezpečí, a že se namáhala jemu pomoci. A to jest příhoda, již jsem byl zde v plné pravdě vyložil.

VII.

Jedna moje známá paní sdělila mi následující:

Bude tomu asi šest let, co můj muž Václav zemřel ke konci ledna. V noci trpěl velice a byl často tak strašně chorobou týrán, že přával si vroucně, aby již zemřel. V čase nemoci posluhovala jsem z důvodů pochopitelných, jako člen rodiny nemajetné na denní výdělek odkázané, u známé jedné pražské bohaté rodiny, která mně ráda výdělek poprávala.

Stalo se kolem 20. ledna, právě toho měsíce, kdy muž nadobro se světem se rozžehnal, že musila jsem jít na posluhu vzdor tomu, že muž velice trpěl. Děti musely jít po svém, a já ho tedy musila bez obsluhy ponechat doma. Ležet nemohl, pouze stával vzpřímen o dvěře opřený a tak ulehčoval svým strašným bolestem, neboť trpěl zánětem žeber a plic.

V místě obsluhy byla řada pokojů, které jsem té doby musila vytápět, arcí velmi časně. Řadou pokojů bylo vidět zcela dobře do posledního pokoje — a kde právě stála jsem s horící svíčkou, vcházejíc, bylo vidět na přiléhající k tomuto oddílu domu pavlač. Maně dívám se ku oknu v pološeru zahalenému, myslíc si: Udělám oheň v druhém pohoří — a pak . . .

Svíčka vypadla mi z ruky . . . *Kolem okna kráčel můj muž v zimním obleku a měl sváteční klobouk na hlavě . . .*

Dále jsem netopila. Zavřela jsem rychle pokoj a ani klíč neodevzdávám, jako jindy — vichřem o závod spěchala jsem domů.

Tam stál u dveří jako jindy můj nebožtík muž a stěžoval si na prudké bolesti — a že dlouho nejdu.

O případu jsem mu neřekla ničeho — ale jsem ochotna každému jej vypravovati, jak se mi skutečně udál.
v. č.

VIII.

Jisté služebné děvče A. vypravovalo mi následující, velice zajímavý sen, který se jí před několika lety zdál, a jehož vysvětlení přinesl druhý den až v příliš tragickém světle skutečné události:

„Zdalo se mi,“ vyprávěla tatáž, „že stojím u Vltavy a zírám udivena na chladný a kalný proud její vod, po němž plavaly velké, bílé kry ledu. Pojednou na kymácejících se krách ledových objevila se bledolící žena, oblečená v bílý šat, podobný rubáši, vysoké postavy, jež hbitě skákala se kry na kru, která vždycky po jejím skoku uskočila a se potopila.“

Vidouc to vykřikla jsem zděšeně, zakryla jsem si oči rukama a volala na skákající ženu v řece: „Pro Bůh, nechte toho, sice utonete!“ Pak nemohouc toto vzrušující divadlo více vidět, odešla jsem.

Cesta má vedla k domovu do Truhlářské ulice, kde jsem sloužila právě tou dobou. Když jsem přicházela k domu, tu naskytla se mi zvláštní podívaná. Viděla jsem tam skvostný pohřební vůz plný krásných věnců a slyšela jsem tak krásný dojemný zpěv smuteční, že jsem se rozplakala. Tázala jsem se, kdo by to byl umřel, ale nikdo mi na moji otázku neodpovídal. Dotud můj sen. —

Na druhý den o poledne seběhla jsem se džbánkem pro vodu — a hle, tu kráčí proti mně bratr, jindy veselý, se sklopenou hlavou. „Co je ti?“ táži se ho zvědavě. „Nesu ti truchlivou zvěst,“ děl on — „včera večer skočila do Vltavy moje žena Baruška, tvá švagrová, a utonula.“ „Ach můj sen se vyjevil!“ zvolala jsem přesvědčivě, a pak vypravovala jsem mu, co se mi zdálo.“ V. Č.

IX.

Bohumil Šimon, 17 let starý pastvec u Václava Štafy v Terezie Darech, pošta Ohnišfany, odebral se dne 1. září 1901 s dobyt看em na pastvu.

Když večer se dlouho nevracel, vyšel hospodář poohlédnout se po něm. Jaké však bylo jeho překvapení, když ani pasáka ani dobytek na určitém místě nenašel. Jelikož se již stmívalo, pátráno dál, až konečně nalezen dobytek na cizím poli samotén se pasoucí.

Druhého dne pátráno po pastevci, až tu as v 500 metrech vzdáleném lese „Hořeníku“ zvaném, a sice na pokraji téhož, nalezen kabát a jeho klobouk.

Les, který čítá as 40 jiter, patřící velko-
statkáři p. E. Kardiškovi v Podlesí, byl důkladně na vše strany prohledán, ale bezvýsledně. Mnoho lidu se vypravilo, šli bratři, otec, známí ano i

školní děti, prohledali les, ale vše bylo marné, po pastevci ani potuchy.

Od té doby uplynulo 14 dní. Myslelo se, že pasák byl přemluven harfenisty, kteří tou dobou krajem se potulovali a s nimi odešel.

Avšak duch Šimonův s tím nechtěl býti srozuměn. Jednoho dne objevil se Antonín Trubači, starému a hluchému tesaři v St. Ohnišfanech a žádal jej, aby šel naléztí jeho tělo, že se v „Hořeníku“ oběsil, a aby jeho tělo, které zemi náleží, bylo pochováno, neboť je různými dravci (ptactvem) sápano.

Starý Trubač jej odbyl, že to není pravda a že byl celý les prohledán. Duch pasákův mu pravil: „Jen pojď, já tě tam dovedu, kde visí mé tělo.“

Starý Trubač, kterému se valně nechtělo, odpíral duchu a pravil: „Vždyť byl každý keř i strom prohledán, tak by tě byli našli.“ „Jen pojď, ukáží ti strom a povedu tě sám,“ doléhal naň duch. „Dnes mi dej pokoj, až zítra půjdu s tebou,“ odbyl téhož dne starý Trubač ducha, aby se jej zbyl.

Druhý den sotva že se rozednilo, dostavil se duch Šimonův poznovu a naléhal na Trubače, aby splnil včerejší svůj slib. Starý Trubač, nemaje pokoje, sebral se a šel ku svému synu Václavovi, který je v téže obci ženat, a žádal

jej, aby šel s ním do „Hořenska,“ že tam mají nalézt Šimona.

„Dejte si pokoj, vy pořád něco máte,“ odbýval jej syn. Ale starý Trubač se nechťel dát odbýt, tak že konečně si dal jeho syn říci a šel s ním.

Když se přiblížili k lesu „Hořensku,“ řekl starý Trubač svému synu (ač sám byl hluchý), „máš jít takhle k té velké bříze a tam dívati se na ten veliký košatý dub.“ A skutečně, sotva došli as 80 kroků, přišli k bříze, vedle níž stál velký košatý dub, jehož koruna tvořila hustý, stinný chvost.

Mladý Trubač, prohlížeje si tento dub, spatřil v koruně mezi listím cosi se černat i zvolal na otce: „Už ho mám!“ A skutečně, výše v koruně dubu, mezi listím, sotva viditelné, viselo tělo pasákovo. Oba, syn i otec, opustivše místo nálezu, šli ku starostovi Fr. Pulcovi v St. Ohnišťanech a oznámili mu to.

Starosta nechal tělo Bohumila Šimona s dubu snísti a po lékařské prohlídce druhého dne řádně pochovati.

Toto stvrzují: *Antonín Trubač*, tesař, *Václav Trubač*, syn v Ohnišťanech.

Na dotaz, jak vysvětlí si hluchého, který slyší duchy, odpovídá nauka spiritická následovně: Člověk obdařen jest dvojím smyslem, tělesným a duševním; tělesným vnímá veškeré

vnější dojmy, a tak právě jako ve spánku tělo odpočívá, sluch, čich, vid a t. d. zevně činnými nejsou, přece člověk vidí, slyší, cítí, ovšem jenom ve snu. Tak stává se i někdy za bdícího stavu, že tyto vnitřní dojmy působí mocněji než zevní, a člověk vidí to, co ve hmotném světě ovšem není, neboť duše vidí, nikoliv tělo; tělo je pouhým přijímatelem dojmů, duše si jej uvědomuje, jinak by mrtvé tělo právě tak cítilo, vidělo a slyšelo jako živé, což jak víme se nestává. Může tudíž duch zemřelé bytosti na naši duši působiti dojmem, aniž by naše tělesné smysly k tomu zapotřebí měl.

Řeč duchů jest myšlenka; vnuke-li duch člověku silnou myšlenku, tu se zdá, jakoby k nám slovy mluvil, a tak i hluchý tuto myšlenku slyší, on ji cítí a rozeznává, byť i spíritou nebyl.

K. S.

X.

Moje matka za svobodna přišla službou do Truhlářské ulice, do jistého obstarožního domu.

Sloužila několik dní — ana kuchařka od starších pánů šla pojednou pryč.

„Prosím tě, co se stalo,“ tázala se moje matka, „že tak náhle odcházíš, nelíbí se ti?“ „Což to nevíš?“ odvětila otázaná, „milostpaní šla, je tomu několik neděl, do sklepa pro víno, a když se vracela ze sklepa, zastoupila jí —

„bílá jeptiška“ — cestu a položila jí studený svůj jazyk na čelo — polomrtvá přišla nahoru a odležela to.

Mně pak včera stala se nemilá příhoda. Když jsem ulehla a počínala usínati, probudil mne hřmot podivného rázu: Nádobí chřestilo na políčkách, stolek i židle praskaly, zdálo se mi, jako když jsou do základu rozmetená, ano i zřela jsem, jak pláty na kamnech se zdvihají a nádobí pověšené na políčkách, padá dolů.

„To bude škody,“ myslela jsem v duchu, „až ráno vstanu!“ Co řekne tomu milostpaní? Na konec pak násilně stržena byla ze mně peřina — to bylo již příliš mnoho — zuby jektajíc a modlíc se, utekla jsem tak jak jsem byla na chodbu, kde nic nebylo, a tam jsem setrvala až do rána; dnes jdu pryč...

Děvčata se střídala u mladých i starých pánů v měsíci několikrát.... Dva dny po tomto vypravování, když matka moje ulehla, slyšela pojednou za hlavou, kde visely její sukně, jakoby někdo šustil silně papírem a jakoby sviňoval rychle neškrobené prádlo — — pak hup — — bylo slyšet dupnutí — obešlo to třikrát postel — — a hrůza — — dvě ruce řapaly v temnu po peřině k prsoum; matka cítila hroznou tíž na prsou — — zavřela oči — — přikryla hlavu peřinou a sotva strachy dýchajíc, modlila se vše, co uměla. — — Bylo slyšet bít celé

hodiny — — tížící „cosi“ — se zasténáním svalilo se jako těžký žok na zem — pro tuto noc bylo dosti hrůzy! — Ráno šla matka ze služby.
V. Černý.

XI.

Ruské listy přinesly následující událost: Zvláštní případ, kde člověk předvídal smrt jiného, oznamuje se z Oděsy:

Dva velkoobchodníci dřívím Bornstein-Burje a A. Herzner jeli ve voze dne 15. září 1902 v noci z Chersonu do Oděsy. Na stepi vyskočil náhle Herzner ze sedadla a s výkřikem padl zase zpět. Kočár zastavil a jeho průvodce rozsvítil sírku a tu viděl Herznera bledého s polootevřenýma očima ve voze ležeti. Ten náhle však vyskočil a zvolal: „Ubohý Zola, nyní zemřel!“

Na otázku, co by to znamenati mělo, odpověděl Herzner rozčileně, že právě nyní spatřil proslulého spisovatele Zolu, bledého na podlaze ležícího a jak jeho ústa od nějaké kostnaté ruky, pevně smáčknuta byla. On chtěl onu strašlivou ruku odstraniti od úst, avšak náhle objevila se před ním allegorická postava smrti a ohrožovala ho kosou.

Na základě toho tvrdil Herzner, že Zolu asi nějaké neštěstí stihlo, neboť on již jednou smrt takovým způsobem předvídal. V posledním

čase četl Herzner mnoho romány Zolovy a právě den před tím dokončil jeden a cestou nalezal se ještě pod vlivem dojmů téhož.

Když přijeli do Oděsy, prohlíželi noviny, ale nenašli tam nic o Zolovi. Teprve druhého dne došly zprávy, které oznamovaly smrt proslulého spisovatele zadušením plyny uhelnými. Herzner upadl do zvláštního stavu vysílení a trvalo to celý týden, než-li se zotavil.

(Frankfurter Nachrichten). B.

XII.

Dvorní rada v. Eckhartshausen vypravuje následovně: „V Quedlinburku žila v 18. století jistá šlechtična, jež byla velmi sensitivní a za přítomnosti neviditelných bytostí pocítovala vždy zvláštní mrazení. Ano časem stávaly se pro ni bytosti ty i viditelnými, braly na sebe určitou podobu a vydávaly se za duchy zemřelých osob.

Jednoho dne nalezena byla v městě žena řezníka zavražděna s rozřatou lebku. Úřady nemohly pachatele vraždy vypátrati. Jedné noci, když se šlechtična odebrala na lož, zaslechla zvláštní šum a šustění v ložnici; chtěla vstáti z lože a ohlédnouti se po příčině toho šumu, když v tom již spatřila se zděšením ducha zavražděné ženy s hroznou ránou na hlavě.

Tato hrůza vzbuzující postava počala pak mluvíti a sdělila krátce, že byla zavražděna svým mužem. Žádala pak, by vrah byl zatčen a před soud pohnán. Pak uchopila ruku šlechtičny, sňala jí z prstu jeden z drahocenných prstenů a vložila si ho do rány na hlavě. Pak náhle zmizela a na místě, kde stála, zůstala ještě delší chvíli světelná mlhovina.

Druhý den učinila šlechtična oznámení u příslušných úřadů a žádala za vykopání ženy řezníka z hrobu. Úřady z počátku nevěnovaly jí pozornosti, později však přece na její prosby byla mrtvola vykopána, a hle — prsten nalezal se v ráně lebečné. Též vrah byl postihnut a lidské spravedlnosti zadost učiněno.

Tento případ jest poučný pro spiritismus, neboť ukazuje, jaký jest poměr astrálního těla ku tělu hmotnému.

Z bádání spiritismu jest známo, že mezi oběma nalézá se úzké spojení, takže příkladně prsten vložený do rány v astrálním těle, objevil se pak v ráně mrtvoly.

Tyto zjevy zkoumal podrobně v nové době plukovník de Rochas v Paříži u somnambulů.

Podobná úzká souvislost nalézá se mezi mediem a materialisovanou postavou, která čerpá fluidické látky z něho. Necháme-li ku př. materialisovanou ruku otisknouti na sazemi začerněné desce, objeví se pak začernění na ruce media.

Kdo by neznal tyto spojitosti mezi mediem a onou materialisovanou rukou, ihned by podezřívál medium z podvodu, že snad ono samo svou ruku na desku otisklo a při tom si ji začernilo. B.

XIII.

Podivuhodné jsou mnohdy události sběhlé v životě lidském a čemu člověk mnohdy nejvíce se posmívá, toho se mu nejdříve dostane. Tak bylo i se mnou do nedávné doby. Smál a posmíval jsem se všemu, co mělo jen jméno „spiritismus“ neb „duch,“ ale byl jsem poslední dobou takto vyléčen:

Jsa jako úředník, zaměstnán jsem byl bezstarostně a vesele živ, až upoutala mě nitro láska, která jsouc opětována, stala se pokladem rodinného krbu. —

Má družka byla věrná, přítulná a plnou silou své duše mně oddaná a nebylo proto divu, že i má duše kratičce k ní přilnula. Naše obapolné štěstí — bylo však velice kratičké, — ona opojná blaženost milujících se duší — trvala jen půl roku, — má přímo zbožňovaná Karla zemřela náhle prudkou zachvácena horečkou a zánětem mozkových blan. Než uplynul týden, stál jsem tu opět sám, jen hluboká rýha bolu a vzpomínka zůstala v duši mé nezacelená.

Od této chvíle ztrácel dřívejší život pro mne

ceny a mé myšlenky častěji zalétaly tam, — tam, — kam asi odešla „ona.“ Myšlenky mé kroužily většinou kol ní. Žije — nežije — to byly velmi často mé nejtajnější otázky a myšlenky. —

Jednoho dne navrátiv se do svého bytu, oddal jsem se četbě poutavého spisu, bych alespoň s částí na trudný stav zapomněl.

Chtěl jsem ještě téhož večera napsat nějaký dopis a lístek svým známým a proto měl jsem vše již připraveno. Přepadla mne však jakási únava a já odloživ knihu, ulehl jsem dříve než bylo mým úmyslem, nechav papíry i lístek na stolku ležeti.

Ulnul jsem tvrdě a spal nepřetržitě až do rána. Vstana ráno, chtěl jsem vykonati to, co jsem večer neučinil. K mému však největšímu překvapení, našel jsem lístek na stole popsaný mně dobře známým písmem, stálot tam: „*Nekvil, jsem doma při tobě, tvá Karluša.*“

Hlava se mi zatočila! Je to možné? A od té doby se nesměji tomu, čeho neznám, neb mám o jednu záhadu k vysvětlení více. J. V.

XIV.

Bylo to as v půli měsíce srpna, kdy nad naším krajem snesla se v noci krutá bouře, kterou jsme byli všichni ze svého spánku vyrušeni. Silné blesky a hřmění přimělo moji man-

želku, že přistoupila k oknu a dívala se ven, načež jsem i já přistoupil k oknu, kdy v tom manželka praví: „*Vidíš, vidíš, co to je?*“

I přiložil jsem můj obličej k tabuli okna, bych dobře viděl a ku podivu, venku — kde panovala jinak širá tma mimo občasného zabýsknutí — *rýsovala se světelná postava ženy s dítětem na rukou svých*, asi v té podobě jak vídáme matku Božích v chrámech neb na obrazech, avšak zřetelně a jasně, tak že ji mé čtyři dívky, z nichž nejmladší čítá 16 let, viděly.

Celý zjev trval několik minut, tak že v prvním okamžiku byly jsme toho mínění, že to zjev Matky Boží, protož pokleknuvše, společně jsme se modlili, při čemž vidina poznenáhlu zmizela. Osoba hmotná to býti nemohla, poněvadž zjev byl světelný a spíše mlhovitý, průzračný než hrubý, hmotný — a pak která matka odvážíla by se s malým dítětem na loktech do takové bouřné noci a na zahradu, kam okna naše vedou?

Zjevení toto zůstává pro mne i celou rodinu moji velkou, nevysvětlitelnou záhadou.

Josef Friba, truhlář v Lužanech u Jičína.

XV.

Byl pochmurný večer říjnový r. 1883. Chladný vítr přinašel a odnášel celá mračna, takže nebe bylo stále zachmuřeno, ani hvězdička ne-

prodrala se mraky, by alespoň trochu dodala nebi přívětivějšího vzhledu.

U domku za stanicí Nešetřice odbyl železniční hlídač Lucke večerní vlak a šel dovnitř, aby v teplé světnici oddal se odpočinku. — Tenkrát před 30 lety neměli železniční hlídači pomocníků jako nyní a musily tedy ženy jejich je zastupovati, dělce se s nimi o službu. Také i Luckeho žena, moje to babička, činila přípravy k tomu, aby za svého muže hlídku převzala.

Aby byla připravena, když by vlak přijel, přinesla si mezi dveře domku slamník a zabalivši se do houně, ulehla, aby tělo, celodenní prací unavené, trochu si odpočinulo. Ležela, ale nespala. Myslí její táhly různé myšlenky; již si činila plány, jak co zítra zařídit, aby vše bylo v pořádku, jak v domácnosti, tak i venku, a když ostrý zvuk signálu oznámil blížící se vlak, spěšně připravila se s lucernou ku kolejí.

Vlak jako ohromný netvor svítící červenými očima přihučel, zem se zachvěla a za minutu již zase bylo ticho, jen z dále ozýval se signál oznamující druhým stanicím příjezd vlaku.

Žena hlídačova postavila lucernu na lavici a těsněji zaobalila se v houni. Zachvěla se. Leč jaký div — vždyť bylo 31. října a v té době jsou již cítelná chladna. — Na ba-

bičku Luckeovou pomalu snášely se dřímoty, tu jakoby zaslechla blížící se kroky. Protrhla se z dřímot a vyjeveným zrakem pohlížela ku prahu. Stála tam postava četnického strážmistra — a babička poznala — syna Františka! Uleknutá posadila se na loži a hledí na zsinalou, mrtvole podobnou tvář svého syna a zvolá: „Pro Pána Boha, kde jsi se tu vzal?...“ Leč pronesla jen první slova, postava zmizela. Marně vyřeštěný zrak starušin hledal kol, nikoho nespatriil.

Nesmírně vzrušena pokleká stařenka, spíjajíc ruce modlí se za svého syna, jenž již dlouho vzdálen svých milých v cizině žil.

A několik dní dříve.

V Hercegovině, ve vsi Umoljany je dřevěné stavení, kdež ubytování byli četníci se svým strážmistrem a třiceti vojáky, kteří jim byli přiděleni ku konání hlídek.

Krajina kolem Umoljany jest divoká, nehostinná, samé strže a sluje, které dobře se hodily za úkryt lupičů a povstalců. Služba četnická tam velice nebezpečná, proto již dva strážmistři požádali za přeložení, an ni hodinu nebyli jisti životem.

Před třemi měsíci byl tam dosazen nový strážmistr, jenž neobávaje se číhajícího nebezpečí, nastoupil službu. Brzy získal si lásku svých podřízených a ač teprve 26 let stár, vše řídil

s obezřelostí a kam nikdo si netroufal, tam odvážil se sám.

Tak i 18. října 1883 vyšel dávaje „s Bohem“, aby nastoupil obtížnou pouť po pahorkaté, nevlídné krajině za účelem vyhledání stopy povstalců.

Měsíc občas vykoukl z mraků a v září jeho zaleskla se stříbrná medaile, již za hrdinství své dostal. Strážmistr Lucke zahleděl se na ni a na mysl zatanulo mu, jak asi stará jeho matička se zaraduje, až spatří odznak hrdinství, jež prokázal ve službě, jakož i válečnou medaili a čestný diplom, jež zaslalo mu velitelství v Zadru. „To se podivíš, matičko,“ zašeptal, pátraje bystrým zrakem po roklích, jimž svět měsíce dodával ještě romantičtějšího vzhledu. Leč v tom šust, zašramocení, jako když se drobné kaménky s výše řítí. Lucke zbystřil sluch a strhl s ramene zbraň. A již v příštím okamžiku strhl se boj, boj nerovný, jeden proti mnoha, několik ran z ručnice a za chvíli měsíc ozařoval již jen dohru tragedie — zsinalou tvář dopola zalitou krví strážmistra Luckeho. Byl střelen do oka. Tak ho našli ráno a dovezli do nemocnice Kalineniku, kdež v noci na den 1. listopadu dokonal.

*

Babička ráno vyprávěla, co se v noci stalo a když jí to vymlouvali, tvrdila, že to nebyl

sen, že slyšela zřetelně krok a když spatřila syna Františka v tak neobvyklou dobu,bledého co mrtvolu, posadila se na loži, promluvila naň a v tom že zmizel. Všichni vyslechli sice babičku a tu a tam pronesena obava, „aby se Františkovi něco nestalo,“ ale denní starosti brzy zapudily tyto myšlenky.

Až v polovině měsíce listopadu psal můj otec do Umoljany strýčkovi blahopřání, aby je ku 3. prosinci dostal. Jaké však leknutí zmocnilo se nás, když 24. listopadu přišel dopis zpět a na obálce česky i německy napsáno: „Zastřelen.“

Ihned telegrafoval otec na četnické velitelství, žádaje o bližší podrobnosti a tu bylo mu sděleno, o čem již výše napsáno.

Smutnou zprávu pak sdělil můj otec prostřednictvím tamnějšího faráře babičce, která od osudného večera zmítána byla stálým nepokojem o syna a vyšlo na jevo, že byl to právě týž večer, kdy duše jeho opouštěla tělesnou schránu těla, by zaletěla v říši nám neznámou.

Přišel se tedy ještě s matičkou rozloučit...!

Václav Bol. Šťastný, knihař.

XVI.

Laskavostí přítele Š. zvěděl jsem následující dva případy které se udály před léty v Běchovicích:

Bydlící tam nádražní hlídač měl, jak obyčejem jest, u dráhy domek, a při něm malou zahrádku, kde u plotu téže stála hruška hromem zmrzačená, zpola ještě dobré ovoce poskytující. Hlídač měl tři syny, veselé hochy, kteří rádi chodili k soudruhům na táčky, aby otec něvěděl. Za tím účelem vymohli si dovolení spátí na půdě, kde nebylo tak „horko.“ A když všecko spalo, slezli dolů, a šli za zábavou.

Jednou takto přicházeli před dvanáctou s půlnoci..., přelezli plot — šli ku žebříku, aby vylezli na půdu. Tu jeden se z nich ohlédně, a spatří s úžasem u plotu státi temnou, nezřejmou postavu muže. Snad zloděj? Povídá to bratru, ten se ohlíží a vidí totéž. Rychle vylezli na žebřík. Poslední z nich podíval se zvědavě dolů, s spatří vojína ze sedmnáctého století, jak hledí za ním. Tu noc spali v klubko stočení na půdě a v bázni usnuli.

Za několik dní osmělili se, a šli zase do zábavy. Při návratu první, chce přelézt plot, ale rychle couvá. U plotu stála zase postava téhož vojína. Za chvíli se dívají, po vojínu ani stopy, zmizel. Dodali si zase odvahy, přelezli plot, a rychle po žebříku na půdu. Ale jak vytahovali žebřík, viděli, an stojí týž voják dole, a dívá se na ně vzhůru. Od těch dob střezili se v noci někam jíti.

Po čase, k vůli rozšíření silnice koupila o-

bec kus pozemku od hlídače, kde stála zmíněná hruška. Hlídač umínil si starou hrušku vykopat a spálit. Kořen byl hluboko v zemi. Ale když vykopli kořen, našli v hlíně staré knoflíky kovové. Myslíce, že přišli na poklad, pozorně kopali dále. A co našli? Celé tělo vojína ještě ze sedmnáctého století v plné zbroji. Šli pro starostu a ten dotvrdil, že podobného vojína v noci vidívali lidé často obcházeti. Když se dotkli jeho těla, rozpadnulo se a zbyly z něho jen kovové věci, které při sobě měl. Od toho času přestal se vojín zjevovati.

Nalezl-lis laskavý čtenáři v tomto spisku tolik zajímavosti, že přál bys sobě další pokračování, tu dopiš a požádej ihned o zaslání dalšího. Vyjde celé dílko ve čtyřech sešitech po 25 hal., takže bude celkem státi 1—K a možno jej odebíratí buď sešitově po 25 hal., aneb v předplacení na další tři sešity 75 hal. Celkem 1—K.

Spi-	Dobrá četba, pravý lék.		Pi-	
	Všem doporučujeme:		brož.	váz.
Baví a současně poučuje.	Flammarion C.: <i>Bůh v přírodě</i>	5:20	7:20	
	„ <i>Gesty balonem</i>	1:70	3:20	
	„ <i>Divy nebeské</i>	3:50	5:20	
	„ <i>Konec světa</i>	2:60	4:20	
	„ <i>Lumen</i>	2:—	3:60	
	„ <i>Na nebi a na zemi</i>	2:20	3:80	
	„ <i>Neznámé přírodní síly</i>	6:20	8:—	
	„ <i>Neznámo a záhady duše lidské</i>	7:80	9:80	
	„ <i>Stola</i>	3:80	5:80	
	„ <i>Uranie</i>	1:80	3:40	
	„ <i>Vědecké zvláštnosti</i>	1:60	3:20	
	„ <i>Svět před stvořením člověka</i>	3:30	4:80	
	„ <i>Výlety do nebe</i>	2:20	3:80	
	„ <i>O mnohosti světů obydlých</i>	4:20	6:—	
	Denis L.: <i>Po smrti</i>	3:90	5:90	
	„ <i>V neviditelně</i>	4:20	6:—	
	„ <i>Proč žijeme?</i>	0:60	—	
	Crookes W.: <i>Spiritismus a věda</i>	1:20	2:—	
	Delanne B.: <i>Perisprit</i>	1:50	2:30	
	Kneisel R.: <i>Nauka o putování duší</i>	1:60	2:40	
tis-	Prell K.: <i>Záhada člověka</i>	1:20	2:—	
	Krátký <i>Jasnovidka Prevorstká</i>	1:50	2:30	
	Kalauner O.: <i>Hypnotism</i>	1:—	1:80	
	Janeček J.: <i>Před branou vyšších světů</i>	4:50	6:—	
tis-	Aksakov A. N.: <i>Animismus a spiritismus</i>	6:40	8:—	
	Bálek: <i>Planetarium</i>	1:—	2:—	
Dle přání ochotně obstará:				
Sezemský Karel.				
Čítejme vždy opatrně.		mus		

Povznášejte mysl a bysť rozumu.

Spi-

Čtěte, zkoumejte a pak sudte.

ti-

Objednejte si a čtěte:

	Conal. K	Vaz. K
Kardec Co je spiritismus? Se struč. návod. jak zřít. kroužky	1.40	2.-
„ Kniha medií. Praktický rádce pro media	6.-	7.-
„ Kniha duchů. Filosofie spiritismu	6.-	7.-
Rustajng Výklady evangelíí od duchů, mediemi diktováno, pravá bílá magie. I. díl. 2. — K, II. 3. — K, III. 3. — K	8.-	10.-
Eckhartshausen Klíč ku tajemnu zázračného. I. díl	6.-	60.-
„ II. díl Číselná kabala	1.-	2.-
Limberská Mravouka nového života. Příslovečník	2.-	3.-
Sezemský Ve škole duchovní. Mediální sdělení	6.-	7.-
„ Poznání a vývojskrýté síly v nás. Plnost života. I. díl	2.-	3.-
„ Hypnotismus a suggestce. Ku praktické výchově použití	2.-	3.-
„ Magnetismus léčba. Magnetismus a použití jeho	2.-	3.-
„ Rukoznalství. Čtení a řešení osudu z lidské ruky.	5.-	6.-
„ Astrologie praktická. Sestavování horoskopu	3.-	4.-
„ Frenologie. K poznání vloh a náklonnosti	0.50	—
„ Spiritické písně. 369 písní původu mediálního	1.-	1.50
„ Spiritické modlitby spojené s hephaty	1.-	1.50
„ Strašidlo ve dvacátém století	0.25	—
„ Určení a cíl žití. Příspěvek ku řeš. záhady dušev. života	0.25	—
„ Záhady duše. Pozoruhodné události	0.25	—
„ Myšlenkové síly a jich tvorba	0.25	—
„ Hypnotické zločiny. Tajné zneužití jeho	0.25	—
„ Jasnovidnost. Uvidění do dálky	0.25	—
Mrázek Záhadné chvíle v životě lidském	0.20	—
Malický Pravda neb co má každý vědět	0.25	—
Klatovský Lásky k živoucím. O vegetarismu	0.35	—
Moudrá Utrpení a zlo. Poznání příčin	0.12	—
Limberská Přítel v bídě. Okultní povídka	0.12	—
Božo O spiritismu a mediumismu	0.12	—
Křišťav Poměr spiritismu k socialismu	0.12	—
Malorik Mravnost a patriotismus	0.10	—
Urban Chrást osudu. Okultní novella	0.12	—
„ Alkohol a zlo jím páchané	0.12	—
R. U. Duševní jiskry. Pokyny pro čistý život	0.12	—
Arnold Ideál veskerenstva. Čeho třeba ku pravému štěstí	0.25	—
Adelma z Weiú Přírodní duchové a jich činnost	0.25	—
Ph. Dr. z Reichenbachu Od. Skrytá síla v nás a její vyon	0.25	—
Dr. Jakson Davis Je zvláštní předurčení?	0.25	—
Luťius Kolomo Zázračný lékař starověku	0.15	—
J. Faltejšek Skryté síly a jich činnost	0.15	—
G. Spero Zemřeli nezemřeli, ale žijí	0.15	—

Žen proti hotovému předem neb na dobřku zasílá:

Sezemský Karel Nová Paka 375

tis-

Věda a víra je spiritismus.

mus

❑ Klam zkoumejte, pravdu naleznete. ❑

❑ Dříve zkoumejte a pak teprve věřte. ❑